

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

60-letnica dr. Antona Korošca.

Jutri poteče 60 let, odkar je bil rojen (12. maja 1872) pri Sv. Juriju ob Ščavnici dr. Anton Korošec. Naš list ima posebno dolžnost, da se spominja te obletnice, ker je slavljeneц tretjino življenjske dobe — 20 let — stal na čelu našemu listu. Bil mu je glavni urednik od 1. maja 1898 do konca svetovne vojne. Dobro nam je znano, da dr. Anton Korošec ne mara proslav, ki se tičejo njegove osebe. Cilj, ki ga je bil postavil svojemu po sadovih bogatemu življenjskemu delu, ni nikdar bil lastno dobro in lastna čast, temveč dobrobit ljudstva. S tem namenom se je dela lotil, ko je kot kaplan iz Marenberga — prva njegova namestitve je bila na Sladki gori — prišel v Maribor ter postavil svoje pero, svojo besedo in svoje velike duševne sposobnosti v službo našega naroda. Zato pa je njegova šestdesetletnica spominska obletnica dela med narodom, dela za narod in obenem dela samega naroda.

Tvorne sile našega naroda so se razvijale in udeleževale v trojni smeri. Prvo v politični. Politično udejstvovanje slovenskega ljudstva v nekdanji avstro-ogrski monarhiji je pomenjalo borbo za samoobranu, samoohrano in samoodločbo slov. naroda. Pozorščice te borbe so bili poleg dunajske državne zbornice in deželni zbornici po posameznih pokrajinah okrajni zastopi in občinska zastopstva. Borba je bila trda in težka, ker se je morala vršiti proti sovražni premoči, ki ji je bila poleg bogatih gmočnih sredstev na razpolago vsa moč državne oblasti. Od slovenske strani se je ta borba izpočetka vršila v složnih vrstah. Ko pa so bila v prvem desetletju sedanjega stoletja prinešena iz tujine liberalna načela v naše ljudstvo ter se začela med njim širiti potem svobodomiselnega časopisja in liberalne politične organizacije, je slovensko krščansko ljudstvo ustvarilo svojo lastno politično organizacijo.

Dr. Korošec je od tega časa stal na čelu politične dejavnosti našega ljudstva ter jo usmerjal v pravi tok. Borba ni bila namen ne njemu ne njegovim sodelovalcem, marveč samo sredstvo za to, da se slovenski narod ohrani ter postane gospodar na lastni zemlji. V to svrhu je bilo nujno potrebno buditi in gojiti narodno zavest med ljudstvom. Saj je samo tisto ljudstvo, ki ve ceniti vrednote svoje narodnosti, sposobno, da se za obrambo in napredek svoje narodnosti zavzema, dela, žrtvuje in trpi. V težki borbi za samoohranitev in samoodločbo je slovensko ljudstvo svojo narodnost globoko vzljubilo ter se je z isto ljubeznijo oklepa naprej. Višek narodne samozvesti našega ljudstva predstavlja majniška deklaracija leta 1917., ko je naš narod sredi med težavami in strahotami svetovne vojne v javnosti manifestiral svojo voljo, da hoče v zvezi z brati Srbi in Hrvati zasigurati si obstoj ter določati svojo usodo. Ta ideja

je oživetvorjena v naši jugoslovanski državi, kateri je dr. Korošec takoj izpočetka posvetil svoje odlične politične sposobnosti in svoje delovne sile.

Prosveta je drugi pravec, h kateremu težijo tvorne sile našega ljudstva. To naravno teženje našega ljudstva je dr. Korošec s svojimi sodelovalci podpiral ter zbiral v posebnih organizacijah. Dedščina Slomšekova je bila to. Štajerski duhovniki so od ustanovitelj mariborske škofije in od največjega našega ljudskega učenika prevzeli geslo, ki so ga kot najresnejši opomin širili med ljudstvom: narod, ki si ne bistri glave, ki drema duševno zaspan, je tujim narodom prodan. Izobraževalno delo je porabljanje zaklada, ki ga je posameznik in ves narod prejel od svojega Stvarnika. Izobrazba je dolžnost poedincev in ljudstva. Za nas je bila tem večja dolžnost, ker je bila naše najkrepkejša in najučinkovitejša narodno-obrambno sredstvo. Z uma svetlim mečem smo branili in obranili naše narodne postojanke na severu našega narodnega ozemlja. Velike zaslugе si je na tem polju pridobil dr. Korošec, ki je vodil našo veliko krščansko in slovensko izobraževalno organizacijo (Slov. kršč. socialno zvezo) od njenega začetka (29. nov. 1906) do 30. aprila 1919.

Gospodarstvo je tretja točka, kamor stremijo tvorne sile naroda. Je velevažno radi tega, ker tvori ter zajamčuje gmočno osnovo narodnega obstoja. Kakšna blagodat za ljudstvo je dobro urejeno in napredujoče gospodarstvo, se najbolj čuti takrat, ko vlada gospodarska kriza kakor danes. Važno sredstvo za prospeh gospodarstva posameznikov in naroda je zadružništvo. V dr. Krekovi zamisli o ureditvi gospodarstva med našim narodom zavzema zadružništvo važno mesto. Je gospodarska hrbtenica našega naroda. Doba med svetovno vojno in po vojni dokazuje, kake važnosti je ta hrbtenica. Dr. Korošec je z rajnim dr. Krekom sodeloval pri organizaciji zadružništva, kojega najodličnejši propagator je bil na Slovenskem štajerskem. Leta 1903. je vstopil kot zastopnik štajerskih zadrug v odbor Zadružne zveze v Ljubljani — takrat še »Gospodarske zveze« imenovane —, v načelstvo Zadružne zveze je prišel februarja 1917, po smrti dr. Kreka pa je decembra 1917 postal njen predsednik. Ko je bila leta 1919. ustanovljena Glavna zadružna zveza v Beogradu kot srednja organizacija vsega zadružništva v državi, je bil za predsednika izvoljen dr. Korošec, dokaz za veliki ugled, ki ga uživa pri hrvatskih in srbskih zadružnih organizacijah.

Šestdesetletnica dr. Korošca nam je dala povod za stvarno pregledbo tvorne dejavnosti našega naroda na raznih življenjskih področjih in uspehov tega dela v zadnjih treh desetletjih. Čast narodu! Čast njegovemu voditelju!